

Medzinárodná normalizačná spolupráca a TK 37 Informačné technológie

Ing. Lýdia Juhásová
SÚTN Bratislava

Odborný seminár Normy pre riadenie a prevádzku IT

16. 2. 2011

Ciel' prezentácie

- Ozrejmiť normalizačnú spoluprácu s Medzinárodnou organizáciou pre normalizáciu (ISO) a s Medzinárodnou elektrotechnickou komisiou (IEC) v TK 37 Informačné technológie

Úloha normalizácie

- Normalizácia je uznávaná ako nevyhnutná disciplína pre všetkých hráčov v hospodárstve, ktorí sa musia snažiť využiť jej motivačnú silu a vplyv.
- Mnohé organizácie integrovali normalizáciu ako hlavný odborný a obchodný prvok. Sú si vedomé, že
 - musia hrať aktívnu rolu v tejto oblasti,
 - alebo
 - musia byť pripravené akceptovať normalizáciu, ktorá existuje bez nich alebo bez toho, aby brala do úvahy ich záujmy.

Členenie normalizácie

- Normy sa tvoria na
 - medzinárodnej
 - európskej
 - a národnej úrovni
- Každá krajina má vlastný normalizačný systém
- Ústredný alebo národný normalizačný orgán sa zúčastňuje na práci v európskych a medzinárodných orgánoch
- Koordinácia prác sa zabezpečuje spoločnými štruktúrami a dohodami o spolupráci

SÚTN ako národný normalizačný orgán - NNO

- Na základe zákona 264/1999 Z. z. je SÚTN od 1. 1. 2000 rozhodnutím predsedu ÚNMS SR určenou právnickou osobou na tvorbu, schvaľovanie a vydávanie slovenských technických noriem, plnenie povinností vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv a členstva v medzinárodných a európskych normalizačných organizáciách (ISO, IEC, CEN, CENELEC a ETSI).
- Tento zákon umožnil poverenie SÚTN funkciou národného normalizačného orgánu - NNO.

Medzinárodné normalizačné organizácie (1/2)

- Medzinárodná organizácia pre normalizáciu ISO
 - Svetová federácia organizácií, ktorá pokrýva všetky oblasti normalizácie s výnimkou elektrotechniky a elektroniky
 - Členským orgánom v ISO môže byť najviac jedna organizácia za každý štát (za Slovensko SÚTN)
 - Schválené dokumenty sú publikované s označením **ISO**
- Medzinárodná elektrotechnická komisia IEC
 - Pokrýva normalizáciu v oblasti elektrotechniky a elektroniky
 - Členským orgánom v IEC môže byť najviac jedna organizácia za každý štát (za Slovensko SEV - Slovenský elektrotechnický výbor)
 - Schválené dokumenty sú publikované s označením **IEC**

Medzinárodné normalizačné organizácie (2/2)

- ISO/IEC/JTC 1
 - Spoločná technická komisia ISO a IEC pre normalizáciu v oblasti informačných technológií
 - Riadi sa vlastnými smernicami (<http://www.iso.org/directives>)
 - Schválené dokumenty sú publikované s označením **ISO/IEC**
 - Komunikáciu a normalizačnú spoluprácu s ISO/IEC/JTC 1 organizuje a vykonáva SÚTN

Čo je normalizačná spolupráca

- Účasť na práci technických komisií, subkomisií a pracovných skupín ISO a IEC pri tvorbe medzinárodných noriem
- Medzinárodné normy sa po schválení môžu preberať do sústavy národných noriem

Kto tvorí normy v medz. normalizačných organizáciách?

- Návrhy noriem tvoria odborníci/experti v pracovných skupinách (WG)
- Odbornú prácu súvisiacu s prijatím návrhu vykonávajú technické komisie (TC) a subkomisie (SC)
- Návrh na vytvorenie alebo zrušenie novej TC alebo SC môže podať každý národný orgán

Členstvo v tech. komisiách a subkomisiách (1/2)

- **P-člen** (participant)
 - Má povinnosť aktívne pracovať v TC/SC, pripomienkovať a hlasovať o všetkých dokumentoch TC/SC
 - NNO (SÚTN) menuje delegáta na zasadanie TC/SC a nominuje experta do pracovných skupín (WG)
- **O-člen** (observer)
 - Sleduje prácu v TC/SC ako pozorovateľ
 - Nemá právo nominovať experta do WG
 - Má právo pripomienkovať a zúčastňovať sa na zasadaniach TC/SC (nie WG)
 - Môže hlasovať až o návrhoch medzinárodných noriem

Členstvo v tech. komisiách a subkomisiách (2/2)

- Ak členský orgán (SÚTN) nie je ani P-člen, ani O-člen v danej TC/SC, nemá právo zúčastňovať sa na práci v TC/SC
- Dostáva návrhy medz. noriem a môže o nich hlasovať

- Ďalšie možnosti členstva:
 - L-člen (liaison) – koordinácia tvorby noriem v rôznych TC/SC, prípadne v rôznych organizáciách
 - Zdvojovanie (twinning) – pre rozvojové krajiny

Prihlásenie sa o členstvo v TC/SC

- SÚTN sa prihlási so žiadosťou o členstvo v TC/SC, pričom vychádza zo záujmu príslušnej národnej technickej komisie (TK), alebo odbornej verejnosti
- V prípade P-členstva uzavrie SÚTN s právnickou alebo fyzickou osobou zmluvu o normalizačnej spolupráci

Rozdiely v postavení členov v TC/SC a WG

- Vymenovaný expert vo WG prezentuje svoje vlastné odborné vedomosti, vystupuje a korešponduje s ďalšími členmi WG vo svojom mene
- Delegáti na zasadnutiach TC/SC prezentujú jednotné národné stanovisko, dosiahnuté v národnej TK

Spôsob hlasovania pri prijímaní dokumentov

- Hlasovanie (ballot) musí byť jednoznačné:
 - **kladné**
 - **záporné** (zároveň sa musia uviesť dôvody – pripomienky)
 - **zdržanie sa** (možné len pri prvom hlasovaní k danému dokumentu)

Ako vzniká nová norma?

Č. etapy	Názov etapy	Výsledný produkt	Akronym
00	Predbežná etapa	Predbežná pracovná úloha (Preliminary work item - project)	PWI
10	Návrhová etapa	Nový návrh pracovnej úlohy (New proposal for a work item)	NP
20	Prípravná etapa	Pracovný návrh (Working draft)	WD
30	Etapa práce v komisii	Návrh komisie (Committee draft)	CD
40	Etapa verejného prerokovania	Návrh medzinárodnej normy (Draft International Standard)	DIS
50	Etapa schvaľovania	Konečný návrh medzinárodnej normy (Final draft International Standard)	FDIS
60	Etapa publikovania	Medzinárodná norma (International Standard)	IS

Finálne produkty ISO

- Medzinárodná norma
(IS – International Standard)
- Technická špecifikácia
(TS – Technical Specification)
- Verejne dostupná špecifikácia
(PAS – Publicly Available Specification)
- Technická správa
(TR – Technical Report)

Tvorba dokumentov ISO

CD = Committee Draft

DIS = Draft International Standard

DPAS = Draft Publicly Available Specification

DTR = Draft Technical Report

DTS = Draft Technical Specification

FDIS = Final Draft International Standard

IS = International Standard

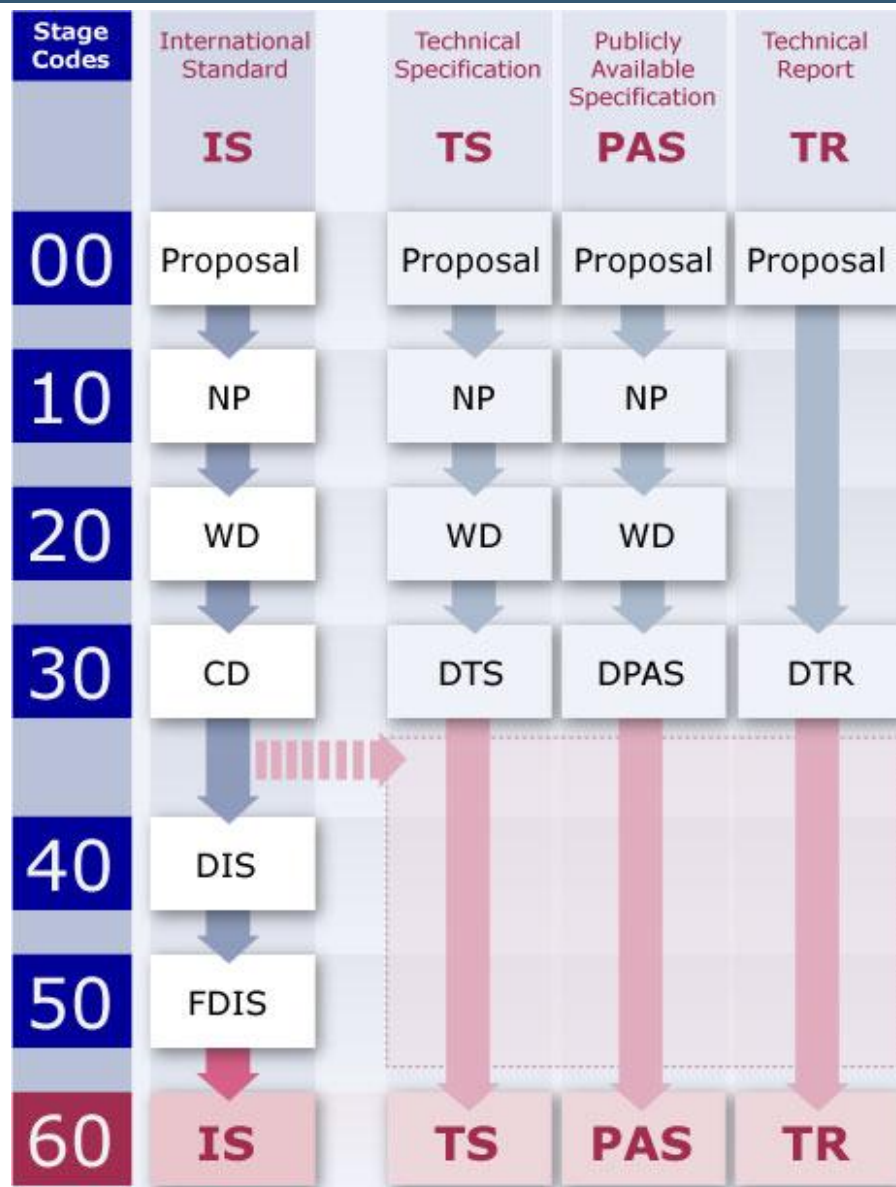
NP = New Work Item Proposal

PAS = Publicly Available Specification

TR = Technical Report

TS = Technical Specification

WD = Working Draft

Medzinárodná norma

CD = Committee Draft

DIS = Draft International Standard

FDIS = Final Draft International Standard

IS = International Standard

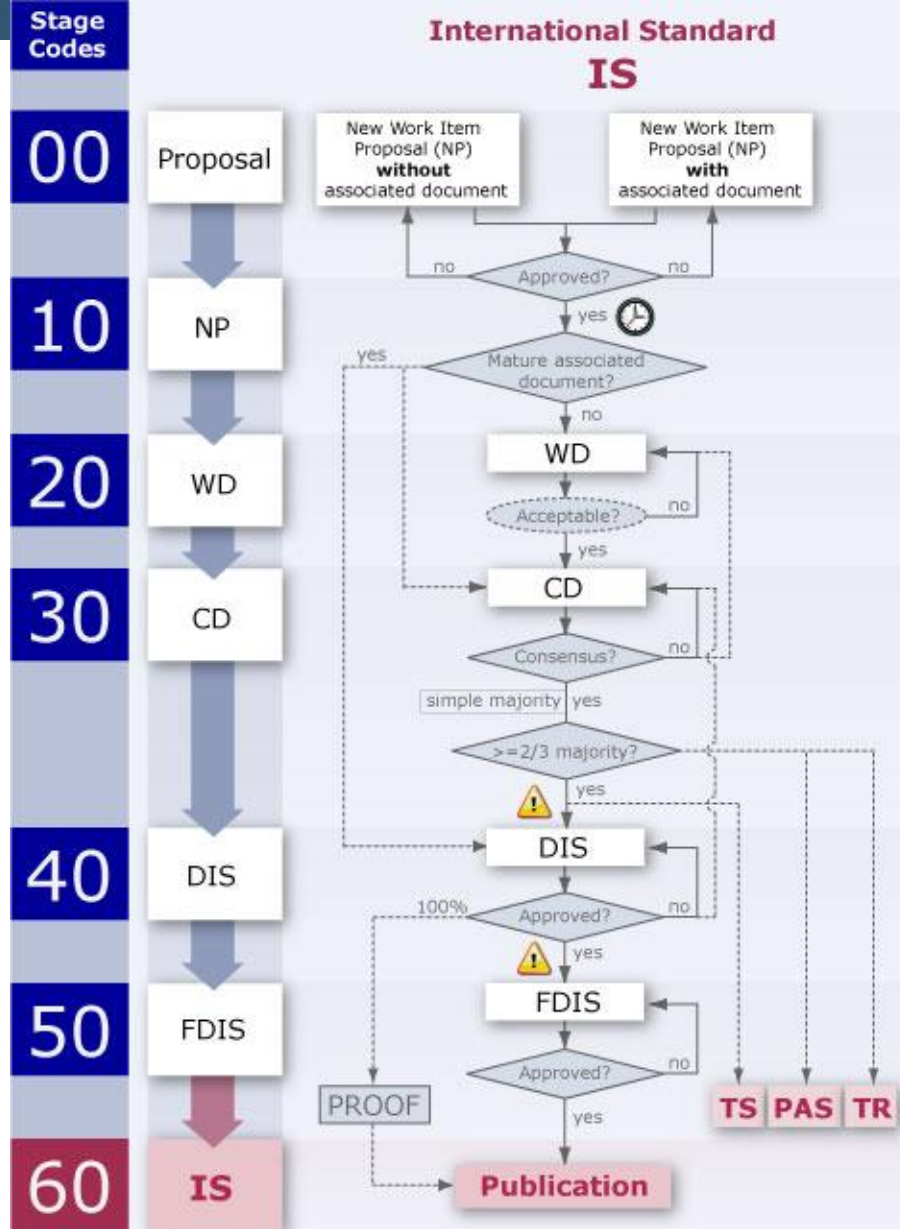
NP = New Work Item Proposal

PAS = Publicly Available Specification

TR = Technical Report

TS = Technical Specification

WD = Working Draft

KEYNOTES

The following types of documents and specific procedures are not covered in this flowchart:

- JTC1
- CEN/VA agreement documents
- Systematic review
- Fast track

--- Optional

🕒 The clock starts when NP approved (at stage 10.99)

⚠️ Months marked as limit dates. Missing these dates means action is needed to avoid eventual cancellation of the project

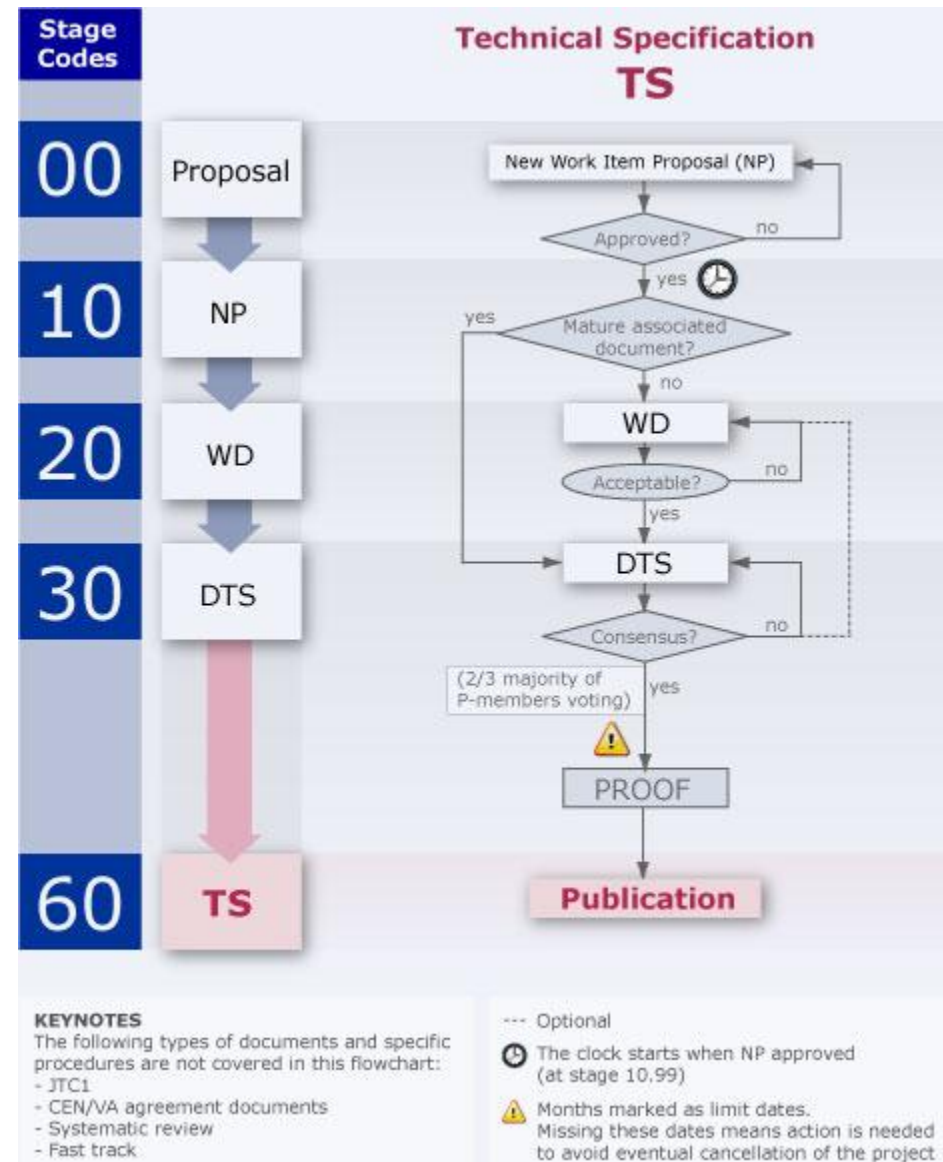
Technická špecifikácia

DTS = Draft Technical Specification

NP = New Work Item Proposal

TS = Technical Specification

WD = Working Draft

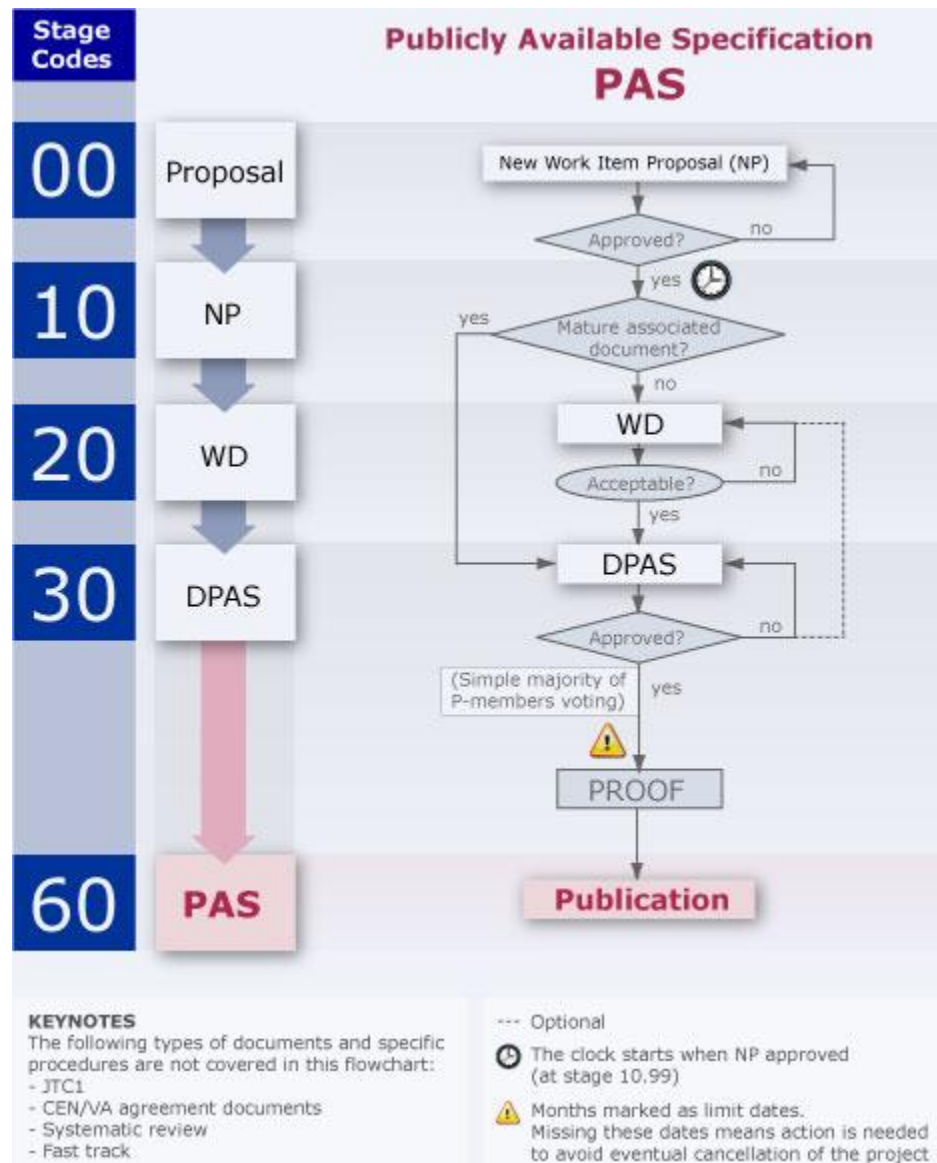
Verejne dostupná špecif.

DPAS = Draft Publicly Available Specification

NP = New Work Item Proposal

PAS = Publicly Available Specification

WD = Working Draft

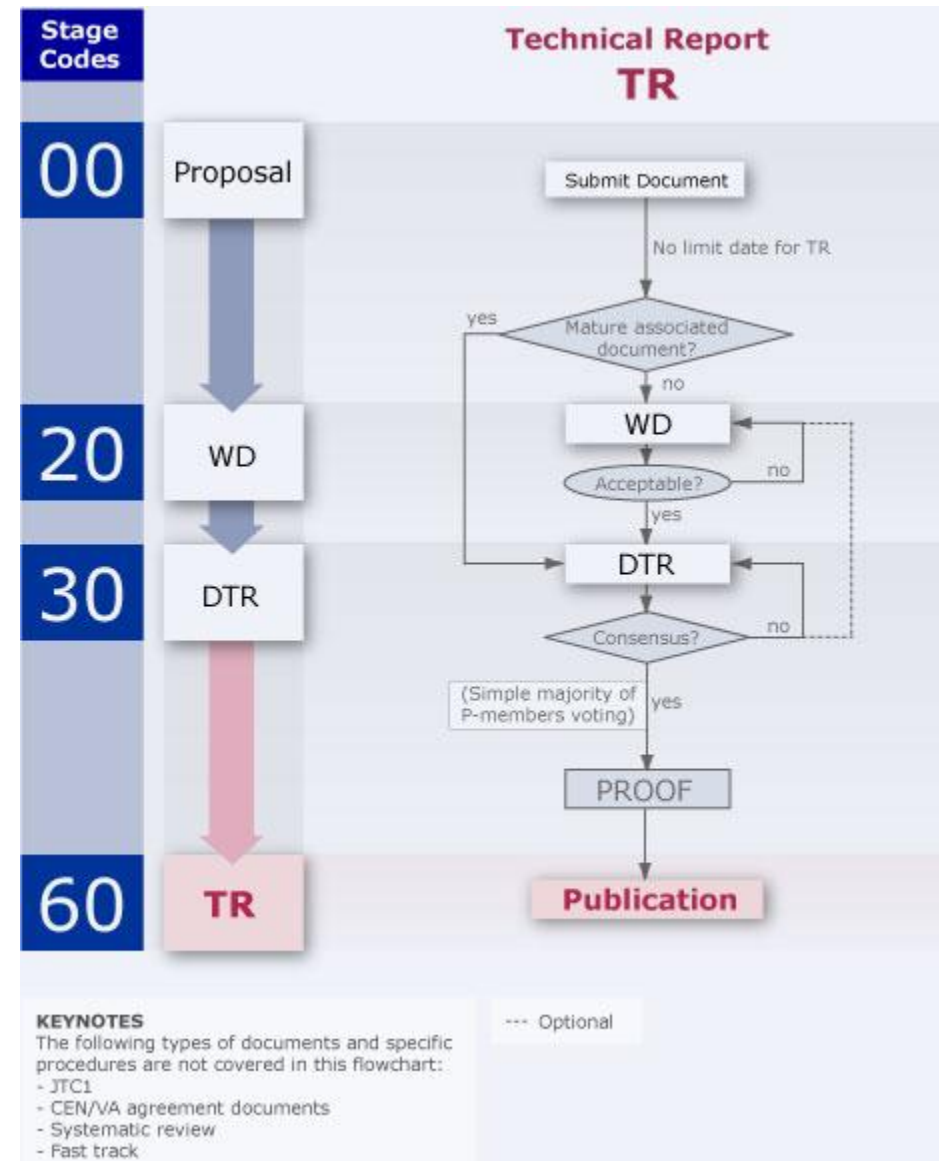

Technická správa

DTR = Draft Technical Report

TR = Technical Report

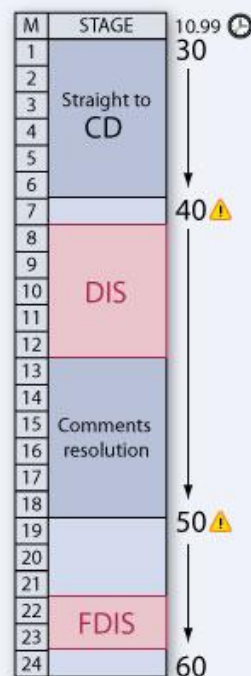
WD = Working Draft

Časový plán tvorby IS/TS/PAS

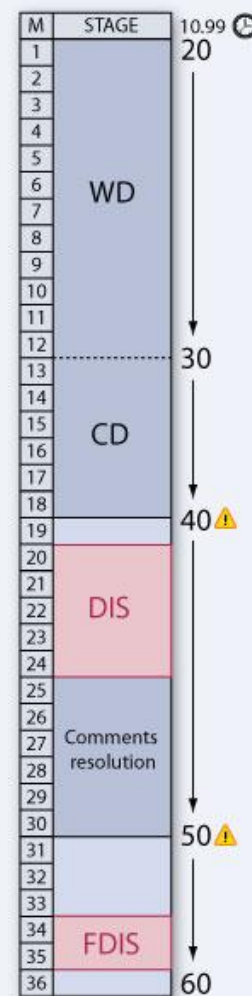
Accelerated

Track 1 24 months

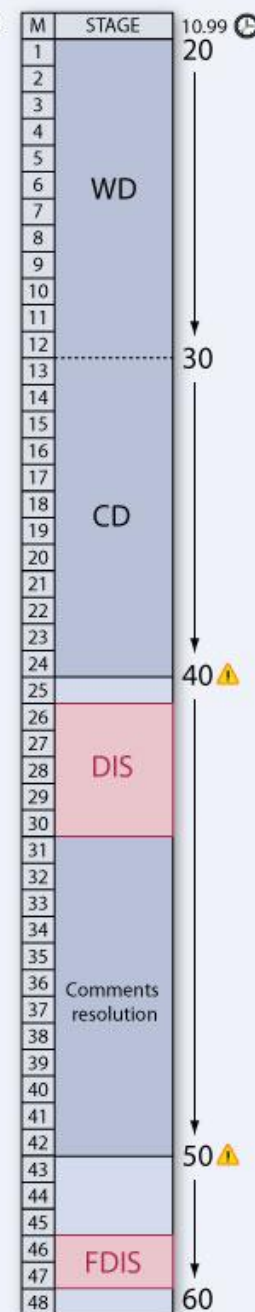
Default

Track 2 36 months

Extended

Track 3 48 months

ISO Technical Committee time:

Document being developed in the relevant committee.

ISO Central Secretariat time:

Document being processed (e.g. evaluation, editing and proofreading).

ISO Member Body time:

Document circulated to ISO member bodies for DIS/FDIS vote.

The clock starts when NP approved (at stage 10.99)

Months marked as limit dates.
Missing these dates means action is needed to avoid eventual cancellation of the project

Národné technické komisie

- Na národnej úrovni prácu vykonávajú
 - technické komisie (TK),
 - subkomisie (SK),
 - a pracovné skupiny (PS).
- Tieto sa tvoria z kvalifikovaných zástupcov
 - priemyslu,
 - výskumných ústavov a školstva,
 - verejných orgánov,
 - spotrebiteľov
 - a profesijných orgánov.

TK 37 Informačné technológie

- národná TK 37 Informačné technológie (založená v roku 1994)
- v TK 37 pracuje 35 členov, tajomník a 3 pozorovatelia
- TK 37 zahŕňa 6 národných SK :
 - SK 07 - Softvérové a systémové inžinierstvo
 - SK 17 - Identifikačné karty a súvisiace zariadenia
 - SK 27 - Bezpečnostné metódy informačných technológií
 - SK 31 - Automatický zber/uchovávanie údajov
 - SK 34 - Jazyky pre popis a spracovanie dokumentov
 - SK 36 - Informačné technológie pre výučbu, vzdelávanie a školenia
- Všetky subkomisie TK 37 majú v ISO štatút P-člena

Medzinárodné SC v JTC 1 a zrkadlové národné SK v TK 37

Subcommittee	Title		
JTC 1	Joined Technical Committee „Information Technology“		
JTC1/SC 2	Coded character sets		
JTC1/SC 6	Telecommunications and information exchange between systems		
JTC1/SC 7	Software and systems engineering	●	SK07 R. Kormaňák
JTC1/SC 17	Cards and personal identification	●	SK17 P. Rybár
JTC1/SC 22	Programming languages, their environments and system software interfaces		
JTC1/SC 23	Digitally Recorded Media for Information Interchange and Storage		
JTC1/SC 24	Computer graphics, image processing and environmental data representation		
JTC1/SC 25	Interconnection of information technology equipment		
JTC1/SC 27	IT Security techniques	●	SK27 M. Ďurčík
JTC1/SC 28	Office equipment		
JTC1/SC 29	Coding of audio, picture, multimedia and hypermedia information		
JTC1/SC 31	Automatic identification and data capture techniques	●	SK31 M. Štaffen
JTC1/SC 32	Data management and interchange		
JTC1/SC 34	Document description and processing languages	●	SK34 J. Šitina
JTC1/SC 35	User interfaces		
JTC1/SC 36	Information technology for learning, education and training	●	SK36 V. Belluš
JTC1/SC 37	Biometrics		

NMC
(National Mirror Committee)

TK37

SK07

R. Kormaňák

SK17

P. Rybár

SK27

M. Ďurčík

SK31

M. Štaffen

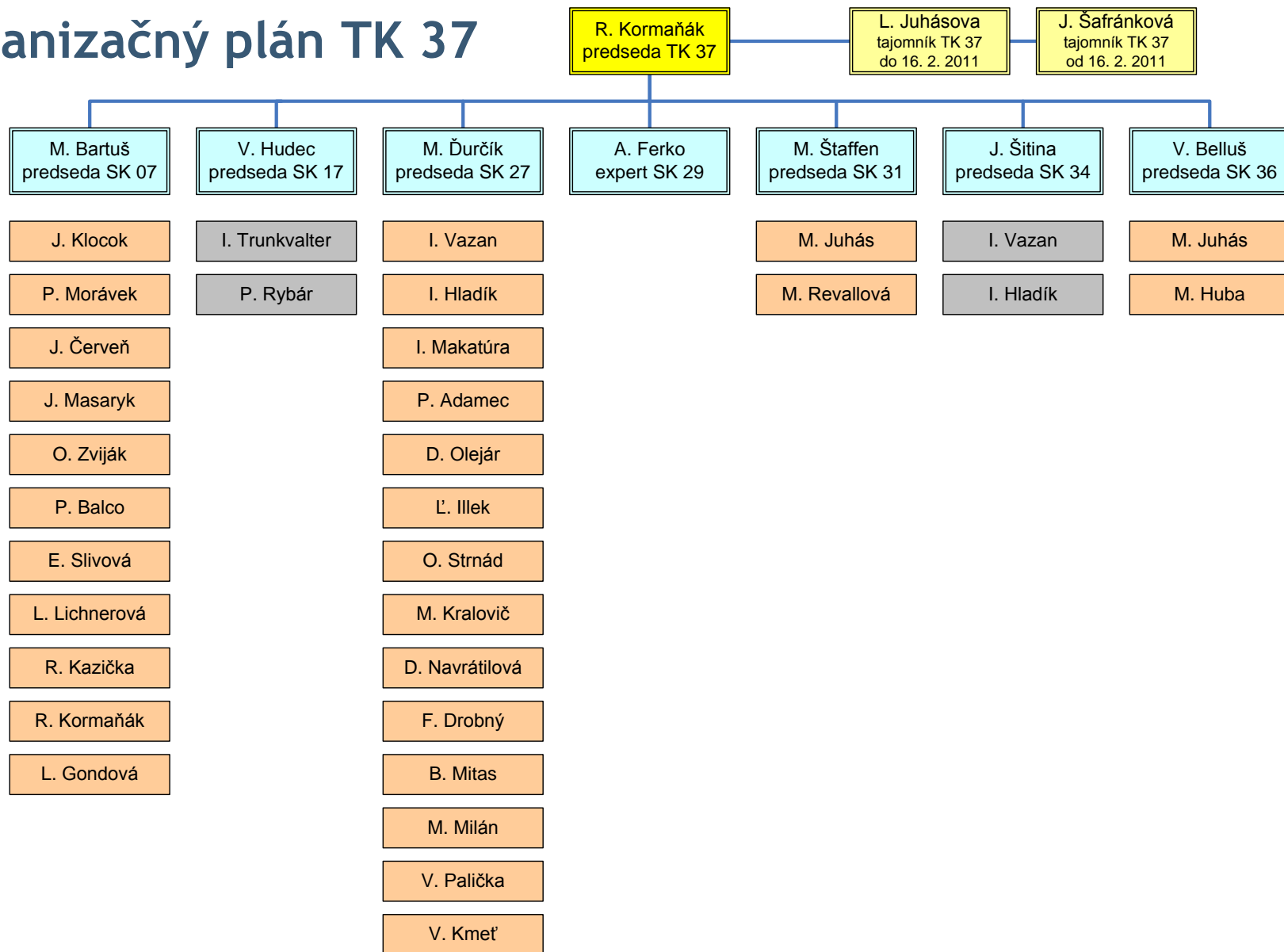
SK34

J. Šitina

SK36

V. Belluš

Organizačný plán TK 37

Užitočné linky

- Slovenský ústav technickej normalizácie
 - <http://www.sutn.sk>
- Autorské právo a právo na používanie technických noriem - kontaktné osoby
 - andrej.svatik@sutn.gov.sk
 - ingrid.zelinova@sutn.gov.sk
- Tajomník TK 37
 - jaroslava.safrankova@sutn.gov.sk
- Zoznam technických komisií ISO
 - http://www.iso.org/iso/standards_development/technical_committees/list_of_iso_technical_committees.htm